

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1786/2023
13.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ ДОО Београд, кога заступа пуномоћник Зоран Трбук, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Бисерка Крпић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5093/22 од 18.01.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5093/22 од 18.01.2023. године у ставовима другом и трећем изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5093/22 од 18.01.2023. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Суботици П1 660/20 од 14.09.2022. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде штете коју је проузроковала крајњом непажњом исплати износ од 4.742.769,00 динара, са законском затезном каматом од 08.03.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у преосталом делу за обавезивање тужене да тужиоцу накнади штету коју је проузроковала крајњом непажњом, преко досуђеног износа до траженог износа од 6.775.384,00 динара, са законском затезном каматом од 08.03.2019. године до исплате. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 245.948,00 динара, са законском затезном каматом у случају доцње од дана извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, захтев тужене за ослобађање од плаћања судских такси је усвојен и иста је ослобођена плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5093/22 од 18.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу. Ставом другим изреке, усвојена је жалба тужене и првостепена

пресуда у усвајајућем делу преиначена, тако што је одбијен захтев тужиоца да му тужена на основу накнаде штете исплати износ од 4.742.769,00 динара, са затезном каматом од 08.03.2019. године до исплате, те да му накнади трошкове поступка са каматом. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 156.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена у преиначујућем делу побијане пресуде на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), испитао је побијану пресуду у том делу на основу члана 408. тог закона и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужена је била у радном односу код тужиоца по основу уговора о раду од ...2013. године на радном месту ... – ... радника. Дана 01.11.2014. године, странке су закључиле уговор о раду којим су усклађени елементи за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде трошкова, увећане зараде и других примања, основа за престанак радног односа и остало, у складу са одредбама Закона о изменама и допунама Закона о раду. Анексом 1. Уговора о раду који је закључен 01.06.2017. године, тужена је премештена на послове ... са описом послова који су садржани у образложењу нижестепених одлука. Поред послова ... тужена је код тужиоца обављала и послове ... у ..., а једно од њених задужења било је да уплаћује пазар, те да по налогу послодавца носи вишак готовог новца из кладионице у седиште послодавца у ..., као и да из седишта фирме носи готов новац по локалима у различитим градовима у случају потребе за већим исплатама. У току дана ...2019. године, око поднева тужена је спремила готов новац из касе локала у ... у укупном износу од 6.775.384,00 динара, од чега је део од 3.531.306,00 динара представљао пазар који је намеравала да уплати на рачун послодавца, док је преостали део за који износ није имала покриће требало да однесе у седиште тужиоца у ... Како код себе није имала лична документа одлучила је да прво сврати до свог стана и узме их, а када се аутом приближила стану у улици ... излетео је бициклиста па је у намери да избегне бициклисту скренула са пута и ударила у бандеру. Телефоном је позвала надређене и обавестила их о саобраћајној незгоди, а потом позвала и саобраћајну полицију ради вршења увиђаја, с обзиром да је управљала изнајмљеним возилом. По доласку полиције на лице места, тужена је отишла до свог стана да узме лична документа којом приликом је оставила откључано возило у коме се налазила торба са новцем. По повратку је приметила да у аутоу недостаје торба са новцем о чему је телефоном обавестила шефа финансијске службе и запосленог ВВ. Поводом нестанка новца тужена је поднела кривичну пријаву против НН лица у ПУ ... о чему је сачињен записник дана 08.03.2019. године. Истог дана, тужена је са надређенима у локалу у ... извршила пресек стања, попис машина кладионице и електронских игара, те је утврђен

мањак у износу од 6.775.384,00 динара, што представља износ који је претходно понела са собом, а затим је образована комисија од три члана са задатком да изврши хитну ванредну финансијску контролу пословања локала у ... која је закључком утврдила да је тужена као одговорно лице за рад кладионице приликом ношења новца поступала несавесно, немарно и са крајњом непажњом, да је одговорна за проузроковану штету послодавцу који треба да покрене поступак за утврђивање повреде радне обавезе тужене, као и поступак за накнаду штете, те да тужену због тежине и природе повреде радне обавезе удаљи са рада у складу са законом. У благајничком дневнику за пословницу у ... констатован је мањак у благајни у наведеном износу дана 08.03.2019. године. Упозорењем о постојању разлога за отказ уговора о раду од 08.03.2019. године, тужена је упозорена да су испуњени услови за отказ уговора о раду, те је решењем тужиоца привремено удаљена са рада због учињених тежких повреда радне обавезе о чему се тужена изјаснила писаним путем и оспорила своју одговорност за мањак, наводећи да се у конкретном случају ради о вишој сили односно да је неко кривичним делом извршио одузимање покретних ствари из возила док је она била одсутна, па је ирелевантно што је возило остало откључано. Решењем тужиоца од 22.04.2019. године, туженој је отказан уговор о раду због учињене повреде радне обавезе, а поднеском од 11.03.2019. године, а тужилац се придружио кривичном гоњењу против НН лица и истакао имовинско-правни захтев. Комисија која је образована решењем диркетора тужиоца утврдила је постојање штете у конкретном случају и позвала тужену ради давања изјава у вези нестанка новца, те ради утврђивања постојања висине штете коју је комисија утврдила у спроведеном поступку 24.09.2019. године, налазећи да је кривицом тужене због поступања са крајњом непажњом приликом ношења повереног новца из касе кладионице у ... проузроковала послодавцу имовинску штету. Решењем директора тужиоца од 10.10.2019. године, тужена је обавезана да тужиоцу накнади штету у наведеном износу, као и да ће у супротном тужилац покренути поступак за накнаду штете пред надлежним судом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужена као одговорно лице са својством ... и пословође локала у ..., у којој је једино она била овлашћена да рукује готовим новцем, одговорна за штету коју је проузроковала послодавцу крајњом непажњом, напуштајући возило у којем се налазила торба са готовим новцем, остављајући возило откључано и необезбеђено, те да постоји узрочна веза између радње тужене и последице која је наступила у имовини тужиоца. Међутим, по налажењу првостепеног суда постоји и допринос тужиоца настанку штете у смислу члана 192. Закона о облигационим односима, јер иако је по природи ствари знао, односно морао да зна да свакодневно преношење веће количине готовог новца захтева додатно обезбеђење због повећане опасности од извршења кривичних дела крађе и разбојништва, није ангажовао одговарајући број људи на пословима обезбеђења за заштиту, како запослених тако и финансијских средстава која се преносе, те је допринос тужиоца процењен на 30%. Зато је сразмерно доприносу тужиоца тужбени захтев делимично усвојио, а делимично одбио.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да и поред тога што је неспорно да је тужена поред послова ... из уговора о раду, по усменом налогу претпостављених обављала уплату пазара и пренос готовог новца, тужилац није доказао да је тужена имала обавезу да обавља и ове послове, нити да је организацију и обављање ових послова уредио на законит начин, па суд није у могућности да испита

да ли је тужена обављајући послове ... кладионице учинила пропусте приликом преноса готовог новца. Тужена је обављала послове два радна места (послове ... и послове ...) који се међусобно искључују по одредбама Закона о приватном обезбеђењу. Тужилац је имао могућност да пренос готовог новца велике вредности организује и врши у складу са одредбама овог закона, што је пропустио да учини чиме је преузео сваки ризик који би могао довести до нестанка новца. Превасходно, ти послови врше се специјалним возилом за транспорт које мора да буде означено у складу са прописима као и остали услови праћења и заштите новца у транспорту, карактеристике возила са системима обезбеђења, при чему је тужилац супротно наведеном, пренос готовог новца велике вредности вршио изнајмљеним рента-кар путничким возилом које није било означено и опремљено на наведени начин, а тужена није имала квалификације за обављање послова пратиоца транспорта новца (наоружани службеник обезбеђења), па самим тим није могла бити нити теоријски нити практично обучена за обављање ових послова. Сви наведени пропусти су на страни тужиоца као послодавца који је искључиво одговоран за настанак предметне штете с тим што нема доказа нити индиција да је тужена спорни новац присвојила или утајила. Зато је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев.

По члану 163. став 1. Закона о раду запослени је одговоран за штету коју је на раду или у вези с радом, намерно или крајњом непажњом, проузроковао послодавцу, у складу са законом.

Према члану 383. став 1. Закона о парничном поступку, другостепени суд одлучује о жалби, по правилу, без расправе. Ако веће другостепеног суда нађе да је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази или докази чије је извођење одбио првостепени суд, може да закаже расправу пред другостепеним судом (став 3.). Чланом 394. истог закона, прописано је да ће другостепени суд пресудом да преиначи првостепену пресуду ако је на основу расправе утврдио другачије чињенично стање него што је оно у првостепеној пресуди (став 1), ако је првостепени суд погрешно оценио исправе или посредно изведене доказе, а одлука првостепеног суда је заснована искључиво на тим доказима (став 2), ако је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда (став 3), ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право (став 4).

Из наведеног јасно произилази да ако другостепени суд не прихвати оцену доказа извршену од стране првостепеног суда и сматра да је због тога чињенично стање погрешно или непотпуно утврђено, има могућност да сам одржи расправу и понови већ изведене доказе, или доказе чије је извођење одбио првостепени суд, те да уколико на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примени правила о терету доказивања.

Наиме, првостепени суд је полазећи од неспорне чињенице да је тужена поред послова из уговора о раду имала обавезу да врши послове уплате пазара и пренос готовог новца, закључио оценом изведених доказа да је тужена одговорна за штету коју је проузроковала послодавцу крајњом непажњом, напуштајући возило у којем се налазила торба са готовим новцем, остављајући возило откључано и необезбеђено, те

да постоји узрочна веза између радње тужене и последице која је наступила у имовини тужиоца, уз допринос тужиоца настанку штете који је процењен на 30%. Другостепени суд закључује да је првостепени суд у складу са садржајем доказног материјала у списима предмета правилно оценио изведене доказе што је резултирало правилно и потпуно утврђеним чињеничним стањем. Међутим, правно становиште другостепеног суда о одговорности за штету у конкретном случају, засновано је на закључку да тужилац није доказао да је организацију и обављање ових послова уредио на законит начин, па суд није у могућности да испита да ли је тужена обављајући послове ... кладионице учинила пропусте приликом преноса готовог новца, при чему по уговору о раду није имала обавезу да врши транспорт новца велике вредности, већ је то чинила по усменом налогу послодавца у оквиру послова ... кладионице, те да није имала квалификације за обављање послова пратиоца транспорта новца, па самим тим није могла бити нити теоријски нити практично обучена за обављање ових послова. С обзиром да је другостепени суд формирао своје правно становиште о основу одговорности за предметну штету на примени правила о терету доказивања, иако је закључио да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање, основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд на изложен начин извео другачији чињенични закључак подводећи га под становиште о погрешној примени материјалног права. Тиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 394. тачка 4. и 383. став 3. ЗПП, што је било од утицаја на доношења законите и правилне пресуде. Из наведених разлога, другостепена пресуда је у преиначујућем делу и одлуци о трошковима поступка морала бити укинута, како би другостепени суд отклонио недостатке на које је указано о донео правилну и закониту одлуку.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Оцењујући дозвољеност изјављене ревизије у преосталом делу на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је закључио да ревизија није дозвољена. Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Како вредност предмета спора у наведеном делу износи 2.032.615,00 динара, што је испод ревизијског цензуса, то ревизија није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић